

2. Левитский Г.А. Материальные основы наследственности. – К.: Государственное издательство Украины, 1924. – 166 с.
3. Москаленко В.Ф., Попов М.В. Біоетика: філософсько-методологічні та соціально-медичні проблеми. – Вінниця: Нова книга, 2005. – 218 с.

ПРОБЛЕМА ПАЛІННЯ В КОНТЕКСТІ БІОЕТИКИ

*Корчан Н.О., Нечипоренко І.
Полтавський ДПУ імені В.Г. Короленка*

Біоетика, що виникла наприкінці ХХ ст., не є абсолютно новою дисципліною. Сьогоднішня біоетика пов'язана з серцевиною духовних традицій людства через ідеї „натуралістичної етики”, „благоговіння перед життям”, „етики співчуття” в особі своїх великих попередників – Й.В. Гете, К. Лоренца, А. Швейцера. Її завданнями є сприяння інтеграції духовних цінностей в практику пізнавальної діяльності людини, усвідомлення природних законів та неприпустимості їх подолання, розуміння цілісності світу та розвіювання сформованих ілюзій, які маніпулюють суспільною свідомістю.[1].

Медичний аспект біоетики охоплює сучасні проблеми здоров'я та культури які можуть виникнути в майбутньому або вже зараз є близькими більшості з нас. Паління стало важливою соціальною проблемою для світу, тому в боротьбі проти нього зараз об'єднують свої зусилля медики і суспільні діячі більшості країн. За деякими статистичними даними, в наш час палить біля 40 % всього дорослого населення планети, незважаючи на те, що в багатьох країнах проводились і проводяться поглиблені наукові дослідження впливу тютюнопаління на організм людини.

Як відомо, до складу табачного диму входить суміш отруйних речовин – нікотин, угарний газ, стирол, синильна кислота, канцерогенні смоли, радіоактивний полоній, нервово-серцеві отрути.[2] Результатом їхньої дії є ураження систем і органів всього організму, сприяння виникненню ракових захворювань, важка залежність організму від паління, і зрештою, зменшення тривалості життя.

Незважаючи на інформаційну пропаганду здорового способу життя, антитютюнову рекламу, чи можемо ми впевнено сказати, що доросле населення в Україні усвідомлює небезпеку паління?

За даними соціологічного опитування Інституту порівняльних соціологічних досліджень виявлено, що лише 8 % дорослих вважають підліткове паління серйозною проблемою сучасного суспільства, а три чверті батьків тих, хто палить щоденно, знають про це.[5] Поверхнєве ставлення дорослого суспільства до курців будь-якого віку відбивається і в шкільних програмах. Так, в сучасних підручниках з „Біології людини” за 2000 рік для 8-9 класів проблемі паління присвячено лише кілька абзаців, тоді як проблемам алкоголізму та наркоманії – окремий розділ. Між тим, саме детальний розгляд шкоди паління, можливо, зміг би утримати підлітків від спокуси „потоваришувати” з цигарками.

Нині найбільш ефективною профілактикою є розробка і введення реальних програм – соціальних, медичних, культурних, спортивних – направлених на запобігання паління серед дітей і підлітків. Але чомусь такі програми не передбачені для дорослого населення. Українці різного життєвого рівня, обізнані зі шкодою паління все одно палять і не збираються кидати цієї вже автоматичної звички. Але ж складно знайти щось більш значиме для підлітків, які прагнуть бути схожими на дорослих, ніж взірць поведінки цих дорослих. Їх приклад підлітки наслідують постійно – свідомо чи без свідомо. [5]

Окрім суттєвого психічного впливу, дорослі курці спричиняють шкоду фізичному здоров'ю оточуючих. Більша частина шкідливих речовин, що містяться в тютюнових виробах, виділяється в навколишнє повітря і вдихається „пасивними курцями”. Особливої шкоди курці наносять, коли палять в жиллому чи службовому приміщенні, в громадських місцях. Забруднене тютюновим димом повітря може викликати різні порушення в організмі людини, загострення деяких хвороб, якими людина хворіла раніше – алергії, ішемічної хвороби серця, бронхіальної астми, гіпертонії, судинних захворювань. В родинях, де вкорінилась звичка палити, діти мають погіршене здоров'я – стають більш дратівливими, нервовими, частіше страждають на захворювання дихальних шляхів, алергії, розлади сну, зниження гемоглобіну та дефіцит вітаміну С. В крові «пасивних курців», при спеціальному дослідженні, виявлений значний вміст нікотину. Отже тим, хто палять необхідно замислитись над неприпустимістю такого ставлення до інших людей. [3]

Радянський онколог, академік Н.Н. Блохін сказав з цього приводу: „Це звичка, яка суперечить корінним поняттям про культуру, якщо не сказати більше”. [4]

Таким чином, йдеться не тільки про запобігання палінню як розповсюдженому захворюванню, але й про культурне виховання нації, закладання в її свідомості моральних та етичних цінностей.

Література

1. Гаврик О.Г. Шляхи біоетики.// Безпека життєдіяльності.- 2003.- № 12.-с.40-41.
2. Коджаспиров Ю.Г., Бугачевский Л.И. Всё против курения// Физическая культура в школе.-2000.-№ 2.- с.78.
3. Кундієв Ю.І. Світло і тінь біоетики// Безпека життєдіяльності.- 2004.- № 11.- с.12.
4. Морозов Г.В. Курение как фактор риска// Народный университет. Факультет здоровья. – М.: Знание. – 1983. – №5. –с.66-73.
5. Подростки курят. Как и почему? // Семья и школа.-2001.-№ 2.-с. 28-29.